

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) ECONOMICS

EXAMINATION: JUNE - 2022

FIRST SEMESTER

Subject: Economics of Agriculture - I (ECBCS-17-113)

Date: 14/06/2022

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer the multiple Choice questions. (05)

1. Economics of agriculture is a ..... study.
  - a) interdisciplinary
  - b) multiply disciplinary
  - c) both (a) and (b)
  - d) none of the above
2. Zero marginal productivity concept was formulated by .....
  - a) William Aurthur Lewis
  - b) John Myanard Keynes
  - c) Alfred Marshall
  - d) none of the above
3. Generally disguised unemployment is observed in ..... sector.
  - a) industrial
  - b) agriculture
  - c) business
  - d) none of the above
4. The excess labour supply in agriculture leads to .....
  - e) fall in the wages
  - f) poverty
  - g) both (a) and (b)
  - h) none of the above
5. In the analysis of agricultural economics, statistics is .....
  - a) not useful
  - b) useful
  - c) rarely useful
  - d) none of the above

Q. 2) Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

1. Scope of agricultural economics
2. Interdependence between agriculture and industry
3. Features of special economic zones
4. Major cropping pattern in Maharashtra
5. Features of contract farming

Q. 3) Answer any one of the following question in 250 words. (10)

1. Discuss the significance of agriculture in Indian Economy.
2. Explain the significance of agriculture in Maharashtra's economy.

Q. 4) Answer any two of the following question in 500 words. (30)

1. Discuss critically the theory of unlimited supply of labour.
2. Explain the need of land reforms and arguments against the land reforms in India.
3. What is capitalistic farming? Discuss the merits and demerits of capitalistic farming.

मराठी रूपांतर

कृषी अर्थशास्त्र - १ (ECBCS-17-113)

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

- प्र. १) खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय द्या. (०५)
१. कृषी अर्थशास्त्र हा ..... असा अभ्यास आहे.
अ) आंतरविद्याशाखीय   ब) बहुविद्याशाखीय
क) दोन्ही (अ) आणि (ब)   ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
  २. शून्य सीमांत उत्पादकता संकल्पना ..... यांनी तयार केली.
अ) विलियम ऑर्थर लेविस   ब) जॉन मॅनार्ड केन्स
क) आल्फ्रेड मार्शल   ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
  ३. सर्वसाधारणपणे ..... क्षेत्रात छुपी बेरोजगारी दिसून येते.
अ) औद्योगिक   ब) शेती
क) व्यवसाय   ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
  ४. शेती क्षेत्रातील अतिरिक्त श्रमिक पुरवठ्यामुळे ..... निर्माण होते.
अ) वेतनात घट   ब) दारिद्र्य
क) दोन्ही (अ) आणि (ब)   ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
  ५. कृषी अर्थशास्त्राच्या विश्लेषणामध्ये संख्याशो .....
अ) उपयुक्त नाही   ब) उपयुक्त आहे
क) क्वचित उपयुक्त   ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दांत लिहा. (१५)
१. कृषी अर्थशास्त्राची व्याप्ती
  २. कृषी आणि उद्योग क्षेत्रामधील परस्परवलंबन
  ३. विशेष आर्थिक क्षेत्राचे वैशिष्ट्ये
  ४. महाराष्ट्रातील प्रमुख पीक रचना
  ५. करार शेतीचे वैशिष्ट्ये
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दांत लिहा. (१०)
१. भारतीय अर्थव्यवस्थेमध्ये शेती क्षेत्राचे महत्व स्पष्ट करा.
  २. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेमध्ये शेती क्षेत्राचे महत्व स्पष्ट करा.
- प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांत लिहा. (३०)
१. अमर्यादित श्रमिक पुरवठा सिद्धांताची टीकात्मक चर्चा करा
  २. भारतामध्ये भु-सुधारणांची गरज सांगा व तसेच भु-साधारणांवरील विरोधी मते स्पष्ट करा.
  ३. भांडवली शेती म्हणजे काय? भांडवली शेतीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
